

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Nederlands en/of Engels?

'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2016

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2016). Nederlands en/of Engels? 'Onder de loep'. *Les*, 34(199), 33.
https://www.tijdschriftles.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/LE-34-199-12/Nederlands-en-of-Engels

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Nederlands en/of Engels?

Instellingen in het hoger onderwijs gaan er steeds meer toe over om opleidingen in het Engels aan te bieden. Moet die ontwikkeling worden tegengehouden, is dat überhaupt mogelijk of zou de opmars van het Engels juist meer gestimuleerd moeten worden? Daarover ging een symposium van de Verenigde Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) dat begin juli bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) in Amsterdam plaatsvond.

In het asielzoekersdebat worden de laatste tijd geluiden gehoord of het niet zinvoller is om vluchtelingstudenten Engels te leren in plaats van Nederlands. Immers, als zij een studie beginnen in het hoger onderwijs is de te bestuderen vakliteratuur vaak in het Engels, terwijl ook het aantal colleges in het Engels toeneemt. De meeste masteropleidingen zijn al helemaal op het Engels overgegaan en ook in de bachelor zien we steeds meer Engels verschijnen, hetzij naast dan wel geheel in plaats van een Nederlandstalig traject.

Psychologie

Ruud Molenbroek schetste hoe men aan de Radboud Universiteit het aantal studenten bij Psychologie zag zakken, waardoor vorig jaar werd besloten om de numerus fixus op te heffen en de bachelor niet alleen in het Nederlands maar ook in het Engels aan te bieden. Het aantal aanmeldingen nam dit jaar toe van 350 naar 1750. Via een selectieprocedure was dat aantal uiteindelijk teruggebracht tot onder de duizend, maar het betekent dat de Nijmeegse psychologen het komend studiejaar alle zeilen moeten bijzetten om driemaal zoveel eerstejaars op te vangen.

Markteconomische werking

Ook andere opleidingen in den lande die een dergelijke weg zijn ingeslagen zien hun studentenaantallen stijgen. Dat lijkt een gunstige ontwikkeling voor het Nederlandse onderwijs, maar tegelijkertijd is het de vraag in hoeverre opleidingen hun hand daarbij niet overspelen: Kunnen ze de toestroom aan? Is er voldoende staf beschikbaar om de studenten in goed Engels te onderwijzen? Zijn afgestudeerden die in Nederland werk zoeken hierbij gebaat? Wordt de taalkeuze niet te veel door markteconomische overwegingen ingegeven? Als tegengeluid werd geopperd dat het met name voor kleine studierichtingen soms de enige overlevingsstrategie is, omdat deze anders door een

te klein studentenaantal met opheffing worden bedreigd en in feite door de economie worden ingehaald.

Segregatie

Maar er werden ook argumenten vóór het Nederlands aangevoerd. Zo lijken sommige afgestudeerden tegenwoordig zo door het Engels gepokt en gemazeld dat ze niet meer in staat zijn om het geleerde met de daaraan verbonden terminologie in het Nederlands te verwoorden, terwijl ze toch op z'n minst in staat zouden moeten zijn om hun vakkennis aan een breed Nederlandstalige publiek over te dragen. Dit standpunt werd uitgedragen door de RAAD VOOR NEDERLANDSE TAAL EN LETTEREN in de persoon van Kete Kervezee. Zij refereerde daarbij aan de 2,5 miljoen laaggeletterden in Nederland die er recht op hebben dat ze van nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen op de hoogte worden gesteld in de landstaal ter voorkoming van verdere segregatie tussen een onderklasse die enkel Nederlands spreekt en een bovenklasse die zich van het Engels bedient, zoals die rol vroeger door het Latijn werd ingenomen.

Niet of-of, maar en-en

Samenvattend was de algehele tenor van het symposium dat er niet zozeer in termen van of Nederlands dan wel Engels moet worden gedacht, maar dat beide talen in vreedzame coëxistentie naast elkaar kunnen leven. In een sterk geglobaliseerde wereld is het Engels nu eenmaal de lingua franca en ook na Brexit is het niet aannemelijk dat dat op korte termijn zal veranderen. Dat betekent wel dat er in de onderwijs- en examenregelingen criteria voor zowel Nederlands als Engels moeten worden opgenomen en dat doorgaande leerlijnen in bachelor en master moeten garanderen dat studenten aan die criteria kunnen voldoen. Inmiddels is in opdracht van minister Bussemaker een door de KNAW ingestelde commissie van start gegaan met als taak om het taalbeleid in het hoger onderwijs nader te verkennen. De uitkomst daarvan zien we uiteraard met belangstelling tegemoet.

Folkert Kuiken

